

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره هفتاد و نهم - ۱۹ تا ۲۵ دی ۱۴۰۰

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۶ دی ۱۴۰۰

۷۹

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره هفتاد و نهم - ۱۹ تا ۲۵ دی ۱۴۰۰

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۷۹

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۶ دی ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- درآمد: خویشاوندی؛ موقعیتی پیچیده در عین سادگی..... ۲
- افراد دارای تعارض منافع از وزارت بهداشت کنار گذاشته شوند..... ۷
- منع مدرسه‌داری مسئولان کشوری در جهت مدیریت تعارض منافع..... ۷
- تضاد منافع در حوزه بهداشت و درمان باید از بین برود..... ۸
- شاغلان کلینیک‌های خصوصی نمی‌توانند سکاندار خدمات به محرومان باشند..... ۸
- سازوکارهایی برای جلوگیری از وقوع تعارض منافع در چین..... ۹
- مجلس اجازه انتصابات دارای تعارض منافع در وزارت بهداشت را نمی‌دهد..... ۱۰
- تهیه اساسنامه کانون سهامداران حقیقی بورس و مسئله تعارض منافع..... ۱۰
- پروتکل پایش و استانداردسازی تعارض منافع؛ نیازی بالاتر از رفع تحریم..... ۱۱
- تعارض منافع، ذوالفقارنسب را از فدراسیون یا پرسپولیس می‌گیرد..... ۱۲
- تعارض منافع، معضل سازمان نظام مهندسی ساختمان..... ۱۲
- تعارض منافع مانع کیفیت خودروها شده است..... ۱۳
- خصوصی‌سازی شرکت‌های خودروسازی داخلی در مسیر تعارض منافع..... ۱۳
- تعارض منافع وزارت نفت مانع سامان‌دهی LPG..... ۱۴
- توجه ویژه به تعارض منافع در کمیته انتصابات وزارت آموزش و پرورش..... ۱۴
- مدیران سینمایی و تعارض منافع..... ۱۵
- محتوای چندرسانه‌ای تعارض منافع..... ۱۵
- تحلیل فضای مجازی: پیگیری مجلس در مورد تعارض منافع در وزارت بهداشت..... ۱۶

درآمد: خویشاوندی؛ موقعیتی پیچیده در عین سادگی

زهره سروش فر

موقعیت خویشاوندی یکی از موقعیت‌های سهل و ممتنع تعارض منافع محسوب می‌شود زیرا از یک سو بسیار رواج دارد و به همین دلیل موردی آشنا برای همه محسوب می‌شود و از سوی دیگر می‌تواند در اشکال بسیار پیچیده‌تر و در تمامی بخش‌های سازمان‌ها بروز یابد. در ماه‌های اخیر در ایران این موضوع به سبب انتصابات فامیلی مجدداً در مرکز توجه مدیران و عرصه عمومی جامعه قرار گرفت و این پرسش مطرح شد که آیا چنین موقعیتی قابل مدیریت است و اگر هست چگونه باید این کار انجام شود تا حقی از کسی ضایع نشود؟ در مطلب زیر سعی شده است به بررسی موقعیت تعارض منافع ناشی از خویشاوندی و ابعاد گوناگون و مسائل موجود برای مدیریت آن در سازمان‌ها پرداخته شود.

موقعیت خویشاوندی از جمله موقعیت‌های تعارض منافی است که بر طبق بررسی‌ها در اغلب کشورهای دنیا مورد توجه و از موضوعات مسأله ساز است و وقتی به سیاست‌های مدیریت تعارض منافع در سازمان‌های آنها نگاهی می‌اندازیم و یا فرم‌های افشای تعارض منافع را مرور می‌کنیم، متوجه می‌شویم یکی از موارد پررنگ این سیاست‌گذاری‌ها و فرم‌ها مربوط به موقعیت خویشاوندی است.

در کشور ما نیز موقعیت خویشاوندی از جمله موقعیت‌های تعارض منافی است که علی‌رغم اعتراضات کارمندان سازمان‌ها، فعالان رسانه‌ای و رقبای سیاسی، امری بسیار رایج و همه‌شمول است و در واقع کمتر می‌توان سازمان یا نهادی را یافت که از این موقعیت تعارض منافع در امان باشد. می‌توان از یک توافق جمعی نانوخته در این زمینه در میان اعضای جامعه سخن گفت که باعث می‌شود هر یک از ما وقتی با چنین موقعیتی در خصوص دیگران مواجه می‌شویم، لب به اعتراض می‌کشاییم اما در عین حال در درون خود این را پذیرفته‌ایم که در صورتی که یکی از خویشاوندان ما در سازمانی به موقعیت و جایگاه مدیریتی‌ای دست یافت، باید «هوای ما و اطرافیانش را تا جای ممکن داشته باشد» و این هنجاری است که بر روابط خویشاوندی در کشور ما حاکم شده است و حتی می‌توان گفت در صورتی که شخصی خود از استخدام و به کارگیری خویشاوندان یا سهام‌داران آنها در منافع سازمانش ابا داشته باشد، ممکن است تحت فشارهای اجتماعی ناشی از هنجاری که شکل گرفته است، به انجام این کار تن دردهد.

در ماه‌های اخیر اخبار مربوط به انتصابات فامیلی باعث سر و صدای زیادی در رسانه‌ها شد و بحث‌های زیادی در خصوص شیوه‌های مقابله با انتصابات فامیلی و مسائل ناشی از روابط خویشاوندی مطرح شده و این مسأله مجدداً پیش چشم سیاست‌گذاران کشور قرار گیرد که باید برای چنین مسأله‌ای که همه کمابیش اذعان دارند که مبتلا به سازمان‌ها و نهادهای درون حاکمیت است، چه راهکاری اندیشید.

موقعیت تعارض منافع مبتنی بر خویشاوندی امری بسیار پیچیده‌تر از آن چیزی است که در ابتدا به نظر می‌رسد و شاید در کشور ما این موقعیت تنها به آنچه که در ظاهر از آن آشکار می‌شود و آن هم انتصابات فامیلی است، فروگاسته می‌شود و کمتر به ابعاد پیچیده و پنهان روابط خویشاوندی که ممکن است در تار و پود موقعیت‌های سازمانی رخنه کند، توجه شده است. این روابط حتی در برخی موارد و طبق ادبیات جهانی [روابط دوستانه و صمیمانه خیلی نزدیک](#) را نیز دربرمی‌گیرد. برای مثالی در خصوص پیچیدگی چنین موقعیتی به [مورد زیر](#) توجه کنید:

- خانم الف اخیراً به‌عنوان مدیر اجرایی در مدرسه راهنمایی محلی‌ای استخدام شده است. یکی از مسئولیت‌های خانم الف در نقش جدیدش مدیریت قرارداد تمیز کردن مدرسه است. دختر خانم الف در دانشگاه است و رابطه‌ای طولانی‌مدت با خانم ب دارد. پدر خانم ب یک شرکت انجام امور مربوط به تمیز کردن مکان‌های مختلف را دارد که با این مدرسه راهنمایی برای دو سال قرارداد داشته است. خانم الف پیش از آغاز به کار در شغل جدید اطلاع نداشت که شرکت پدر خانم ب قرارداد فعلی تمیز کردن مدرسه را دارد. شکایات زیادی در خصوص پاکیزگی دستشویی کارکنان و دانش‌آموزان وجود داشت. خانم الف همچنین مشاهده کرد که آشپزخانه گهگاه تمیز نمی‌شود و در کل تمیزی این مدرسه مثل هیچ‌یک از مدارسی نیست که پیش‌تر او در آن‌ها کار کرده بود. قرارداد در مرحله بررسی جهت تمدید مجدد بود. خانم الف در حال حاضر می‌داند که خانم ب دوست صمیمی دختر خانم الف است. بدین ترتیب وی در موقعیت تعارض منافع ناشی از خویشاوندی قرا گرفته است بدین معنا که ممکن است با وجود عدم رضایت از عملکرد شرکت پدر خانم ب در تمیز کردن مدرسه، به دلیل رابطه دخترش و خانم ب قرارداد شرکت پدر خانم ب را تمدید نماید. ([مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه، ۱۳۹۹](#))

باید در نظر داشت که جهت تصمیم‌گیری برای مدیریت موقعیت تعارض منافع خویشاوندی ابتدا باید آن را به دقت شناخت و با ابعاد پنهان‌تر آن آشنا شد تا بتوان برای مدیریت آن سیاست‌گذاری‌های دقیق‌تر اعمال کرد. همچنین نکته بسیار مهم در این زمینه آن است که چه کسانی خویشاوند تلقی می‌شوند و داشتن ارتباط کاری با آنها جزو مصادیق تعارض منافع تلقی می‌گردد. به نظر می‌رسد این مسأله یک امر کاملاً فرهنگی است یعنی اینکه در هر فرهنگ چه کسانی برای یک فرد جزو خویشاوندانی به حساب می‌آیند که فرد در قبال آنها احساس مسئولیت می‌کند و هنجارهای فرهنگی او را ملزم می‌کند که در هر زمانی که از او کاری خواستند تا جای ممکن دریغ نکرده و برای‌شان انجام دهد. مطمئناً گستره افراد خویشاوند در کشور ایران با کشوری مانند فرانسه بسیار متفاوت است و صرفاً شامل پدر و مادر و خواهر و برادر نمی‌شود.

چگونه می‌توان موقعیت‌های خویشاوندی را در سازمان‌ها شناسایی کرد که این کار ما را به نتایج مثبت و راهکارهای موثری رهنمون شود؟ این پرسشی است که وقتی می‌خواهیم به بررسی موقعیت‌های تعارض منافع در سازمان‌ها بپردازیم ذهن ما را به خود مشغول می‌کند. آیا اینکه بدانیم در یک سازمان فلان مدیرکل یکی از خویشاوندانش را مشغول به کار کرده است، کافی است؟ این موضوع چه مشکلی را حل خواهد کرد در حالی که می‌دانیم پیش‌تر مدیرکلی از بخشی دیگر یکی از خویشاوندانش را در سازمان به کار گمارده است؟ در واقع پرسش اصلی این است که آیا در

سازمان‌ها نقاط پرخطرتری نسبت به دیگر نقاط در این خصوص وجود دارد؟ برای مثال در سازمان‌هایی که روابط گسترده‌ای با شرکت‌های خصوصی دارند، این احتمال بسیار زیاد است که مدیران سازمان را به سوی برقراری ارتباط و داد و ستد مالی با شرکت‌های خویشاوندان خود هدایت کنند و یا از آن هم پیچیده‌تر، سازمان را به رابطه اقتصادی با شرکتی ترغیب کنند که یکی از خویشاوندان‌شان نماینده فروش آن شرکت است و می‌تواند از خلال این ارتباط منافع مالی کسب کند.

پرسش دیگری که در اینجا مطرح می‌شود این است که آیا می‌توان افراد را به صرف آنکه خویشاوند مدیری هستند از دست یافتن به یک شغل یا یک پست سازمانی محروم کرد در حالی که این افراد در آن زمینه دارای تخصص و شایستگی اثبات شده‌ای هستند و می‌توانند بسیار کارآمد و مفید واقع شوند؟ یا می‌توان پرسید که میزان محدودیت و ممنوعیت باید تا چه حد باشد و چه کسانی نباید امکان استخدام در سازمانی که خویشاوندی از مدیران آنجاست، بیابند و محدودیت در خصوص دیگران چطور باید اعمال شود که امکان دستیابی به یک موقعیت شغلی به طور کامل از آنها سلب نشود. برای مثال به شیوه عمل شده در مورد زیر که مربوط به کشورهای دیگر است، توجه کنید:

مدرسه ابتدایی‌ای می‌خواهد یک نفر را به‌عنوان پشتیبان تحصیلی در کلاس برای دو روز در هفته استخدام کند. دختر مدیر مدرسه نیز در حال تحصیل در حوزه رشد کودکی است و دنبال یک شغل پاره‌وقت می‌گردد. مدیر و معاون مدرسه برای شغل موجود، ساعات کاری و وظایف را تعریف کرده‌اند. مدیر مدرسه هیچ اشاره‌ای نمی‌کند که دخترش می‌تواند متقاضی این شغل باشد. اما وقتی برای موقعیت شغلی تبلیغ شد و دختر مدیر برای آن اقدام کرد، مدیر مدرسه تعارض منافع‌اش را به هیئت‌امنا (یا مجموعه مدیریتی) اعلام می‌کند و خودش از روند انتخاب گزینه استخدامی کنار می‌کشد. زمانی که هیئت جذب تصمیم گرفت که دختر مدیر گزینه مناسب استخدامی است، مدیر مدرسه از مدیر منطقه، تأییدیه توصیه هیئت جذب را می‌گیرد. سپس دختر مدیر می‌تواند شغل پیشنهادی را بپذیرد. (مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه، ۱۳۹۹)

در واقع موضوع خویشاوندی از یک‌سو جزو موقعیت‌های تعارض منافع بسیار فراگیر و گسترده است که تقریباً در همه انواع سازمان‌ها و نهادهای دولتی و عمومی قابل مشاهده است و هم از سوی دیگر مدیریت ناشی از ممنوعیت کامل آن می‌تواند بخشی از اعضای جامعه را از دست یافتن به حقوق خود محروم نماید. به همین دلیل باید با این مورد با موشکافی و دقت بیشتر برخورد کرد. اولین مسأله‌ای که باید در این خصوص مدنظر داشت، آن است که در هر سازمان باید بر طبق شرایط و مسائل آن سازمان نقاط پرخطر را در خصوص این موقعیت تعارض منافع یافت. همچنین انواع صورت‌هایی که این موقعیت در آن سازمان به خود می‌گیرد را باید شناسایی کرد تا بتوان به طور خاص برای برخی موارد چاره‌ای اندیشید. برای مثال می‌توان به موارد زیر در خصوص صورت‌های شکل‌گیری تعارض منافع مبتنی بر خویشاوندی اشاره کرد:

▪ استخدام و انتصاب

- ارتقا
- تجدید قرارداد
- ارزیابی عملکرد
- رویه‌های انضباطی
- مسائل مربوط به حقوق و دستمزد
- قرارداد با شرکت‌ها یا افراد خارج از سازمان جهت انجام خدمات

دستورالعمل‌های کلی در این زمینه که می‌تواند کمک کند که حقی نیز از خویشاوندان مدیران ضایع نشود این است که:

- فرد در زمان استخدام یا در زمانی که پستی مدیریتی دریافت می‌کند، روابط خویشاوندی خود در سازمان را (در صورت وجود) افشا کند.
- در مواردی که تصمیم‌گیری یا رأی‌گیری در خصوص موضوعی به نوعی با روابط خویشاوندی وی مرتبط است، آن را اعلام نماید و همچنین در صورت لزوم از تصمیم‌گیری یا رأی‌گیری انصراف دهد.
- ممنوعیت قرارداد با شرکت‌های خصوصی‌ای که خویشاوند مدیر در آنها مالک یا سهامدار است و یا به نوعی از آنها منتفع می‌شود.
- در هنگام استخدام در صورتی که فردی از خویشاوندان مدیران سازمان جزو درخواست‌دهندگان برای یک موقعیت شغلی باشند، افرادی بی‌طرف انواع آزمون‌ها و مصاحبه‌های شغلی را با فرد انجام دهند تا اطمینان حاصل شود که استخدام وی بر اساس شایستگی‌های فردی بوده است و نه نتیجه روابط خویشاوندی.
- ازدواج میان کارکنان یک سازمان با یکدیگر از جمله دیگر موقعیت‌های مربوط به خویشاوندی است که در کشورهای مختلف مواجهه‌های گوناگونی با آن می‌شود. در برخی کشورها همکاری چنین افرادی به ویژه اگر یکی در موقعیت مدیریت نسبت به دیگری باشد، ممنوع است و باید یکی از این افراد تغییر جایگاه اداری یا حتی تغییر مکان دهد. این نیز موضوعی است که باید در آیین‌نامه‌های مدیریت تعارض منافع سازمانی به آن توجه شود.
- از دیگر موقعیت‌هایی که می‌تواند مشکل‌ساز شود آن است که یکی از دو طرف خویشاوند مجبور به گزارش‌دهی به طرف مقابل باشد. به نظر می‌رسد در چنین موقعیت‌هایی نیز بهتر آن است که فرد را به سمت گزارش‌دادن به شخصی دیگر هدایت کنند یا جایگاه شغلی آن فرد را طوری تغییر دهند که وظیفه گزارش‌دهی به مدیر بالاتر از خود را نداشته باشد.

مواردی که ذکر شد تنها برخی از شرایطی است که ممکن است در آن خویشاوندی منجر به تعارض منافع شود. می توان بر اساس وظایف سازمان ها و نوع فعالیت شان به این لیست موارد دیگری را نیز افزود. به هر حال به نظر می رسد موقعیت خویشاوندی در نقاط مختلف جهان یکی از موقعیت های مهم و اثرگذار در فعالیت سازمان هاست و از همین رو باید به آن توجه بیشتری کرد هرچند که آنقدر تکرار شده است که شاید کمتر به عنوان یک موقعیت تعارض منافع مدنظر قرار می گیرد و چون تقریباً ممکن است اغلب اعضای جامعه زمانی منافع شان با این موقعیت گره بخورد، امکان شکل گیری برخوردهای محافظه کارانه و بی توجهی های عمدی نسبت به این موضوع وجود دارد.

گزیده اخبار، تحلیل ها و گزارش های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

 محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در جریان سوال از وزیر بهداشت با اذعان به وجود تضاد منافع در حوزه بهداشت و درمان تاکید کرد: همه ما باید تلاش کنیم تا این تضاد منافع کنار برود.

 احمد محمودزاده، رئیس سازمان مدارس غیردولتی وزارت آموزش و پرورش تصریح کرد: در کمیته انتصابات وزارت آموزش و پرورش قرار بر این است به موضوع تعارض منافع توجه شود و افرادی که مدرسه غیردولتی دارند در مجموعه انتخاب ها قرار نگیرند.

 سعید صالح، مدیرکل مدارس و مراکز غیردولتی وزارت آموزش و پرورش خبر داد که کمیسیون آموزش مجلس با پیشنهاد تسری قانون «ممنوعیت مدرسه داری برای مسئولان کشور» موافقت کرده و این طرح در نوبت بررسی صحن مجلس خواهد ماند. مطابق مصوبه کمیسیون آموزش افراد مشمول قانون رسیدگی به دارایی مقامات نیز مشمول منع مدرسه داری می شوند.

 مهدی اسلام پناه، رئیس سازمان ملی استاندارد ایران گفت از آنجا که ضمانت اجرای تحول کیفیت و زنجیره تامین صنعت خودرو منوط به تصمیم مدیران شرکت های خودروسازی است و این مدیران در زنجیره تامین تعارض منافع دارند، کیفیت خودروها بهبود نمی یابد.

 انتصاب بیژن ذوالفقارنسب که رئیس کمیته فنی و توسعه فدراسیون فوتبال است، به عنوان عضو هیئت مدیره تیم فوتبال پرسپولیس منجر به طرح زمزمه هایی مبنی بر قرار گرفتن وی در موقعیت تعارض منافع و لزوم استعفا از پست فدراسیون شده است.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۲۶ دی ۱۴۰۰

افراد دارای تعارض منافع از وزارت بهداشت کنار گذاشته شوند

فاطمه محمدیگی (عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس) - ۲۰ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

ما امروز شاهد تغییراتی در مدیریت سلامت هستیم که این تغییرات می‌تواند به نفع آینده سلامت مردم کشور باشد. برنامه ارتقای سلامت مادر و کودک، اجرای قانون حمایت از خانواده، تصویب بیمه ۹۰ درصدی ناباروری در شورای عالی بیمه، تغییرات ساختاری در حوزه منابع انسانی و توسعه‌ای وزارت بهداشت، تصویب ۲۰ درصدی افزایش ظرفیت پزشکی کشور را می‌توان از جمله تلاش‌های وزیر بهداشت دانست. شاید هر وزیری به راحتی قبول نکند با تعارض منافع در این حوزه مبارزه کند، بنده فکر می‌کنم اینها جای تقدیر و تشکر دارد. انتظار می‌رود برخی افراد که دارای تعارض منافع و کارنامه نامناسب عملکردی در وزارتخانه هستند کنار گذاشته شوند و برخی نابسامانی‌ها در حوزه توزیع بودجه و ۱ میلیارد یورو اعتبار ویژه کرونا حل شود. با وزیر بهداشت در این موضوع جلساتی در کمیسیون برگزار شد که وی اعلام کرد برنامه‌هایی برای معضلات دارند.

✉ خبرگزاری فارس

منع مدرسه‌داری مسئولان کشوری در جهت مدیریت تعارض منافع

سعید صالح (مدیرکل مدارس و مراکز غیردولتی وزارت آموزش و پرورش) - ۲۱ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه آموزش و پرورش

کمیسیون آموزش مجلس با پیشنهاد تسری قانون «ممنوعیت مدرسه‌داری برای مسئولان کشور» موافقت کرده و باید منتظر بمانیم تا ببینیم طرح نمایندگان مجلس پیرامون تعارض منافع، در صحن علنی هم رای می‌آورد یا خیر. وزارت آموزش و پرورش در سال ۹۸ به صورت داوطلبانه بخشنامه‌ای را با موضوعیت تعارض منافع صادر کرد که بر اساس آن اعضای شوراهای نظارت و شورای سیاست‌گذاری نباید مدرسه راه‌اندازی شده داشته باشند و اگر دارند باید از سمت خود استعفاء دهند و کناره‌گیری کنند. مهلتی هم داده شد و این اتفاق افتاد. حدود ۱۸۳ نفر مشمول شده بودند که یا توقف همکاری برایشان زدند و یا خودشان استعفا دادند که از جمله آنها می‌توان به رئیس اسبق سازمان مدارس غیردولتی اشاره کرد. در حال حاضر آن بخشنامه برای اعضای شورای نظارت شامل روسای ادارات، معاونین و غیره پابرجا و این محدودیت برقرار است. چندی پیش مجلس طرحی را با همین موضوع ارائه کرده است که بر اساس آن مدیران آموزش و پرورش نباید مجوز مدرسه غیردولتی داشته باشند. سازمان ما هم پیشنهاداتی ارائه کرده از جمله این که محدودیت‌ها شامل یک گروه خاص نشود و برای مسئولان دیگر نیز تسری یابد. در نهایت مصوب شد که علاوه بر مدیران آموزش و پرورش، افراد مشمول قانون رسیدگی به دارایی مقامات که مصوبه مجلس است نیز مشمول شوند و بر این اساس، آن‌ها هم نمی‌توانند مدرسه‌دار باشند که در کمیسیون آموزش تصویب شده و باید ببینیم در صحن علنی هم رای می‌آورد یا خیر. در صورت تصویب نهایی، این قانون هم اعمال خواهد شد.

✉ خبرگزاری ایسنا

تضاد منافع در حوزه بهداشت و درمان باید از بین برود

محمدباقر قالیباف (رئیس مجلس شورای اسلامی) - ۲۱ دی ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

«محمدباقر قالیباف» رئیس مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی ۲۱ دی مجلس، در سخنانی پس از طرح سؤال «مسعود پزشکیان» از وزیر بهداشت و درمان اظهار داشت: واقعیت این است که بحث تضاد منافع در زمان تصدی آقای پزشکیان در وزارت بهداشت نیز وجود داشت، بنده ارادت زیادی خدمت آقای پزشکیان دارم و تا حالا ندیدم که ایشان کار شخصی در این حوزه انجام دهند. این رویه که در وزارت بهداشت است غلط است، چرا که این تضاد منافع مشکلات زیادی را فراهم کرده است. انصافاً همه ما باید تلاش کنیم تا این تضاد منافع کنار برود. مجلس شورای اسلامی نیز در بحث حقوق‌ها باید به پزشکانی که در بیمارستان‌های دولتی مشغول به کار هستند توجه کند. ما از زحمات وزارت بهداشت نیز در طول این مدت قدردانی می‌کنیم

✉ خبرگزاری تسنیم

شاغلان کلینیک‌های خصوصی نمی‌توانند سکاندار خدمات به محرومان باشند

مسعود پزشکیان (نماینده مردم تبریز در مجلس) - ۲۱ دی ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

مسعود پزشکیان در توضیح سوال خود از وزیر بهداشت درباره پایبند نبودن به قانون برنامه و تعهد حین اخذ رأی در به‌کارگیری نیروهای انسانی برای مدیریت دانشگاه‌های منتخب، تصریح کرد: پیش از جلسه رأی اعتماد وزرای دولت گفتم کسانی که در بیمارستان یا کلینیک‌های خصوصی هستند نمی‌توانند سکاندار اداره یا سازمانی باشند که خدمت به محرومین جزو اولویت‌های آنها است. رهبر معظم انقلاب نیز در فرمایشات خود گفتند باید ساختاری درست کنیم که افراد در آن جز دغدغه درد و بیماری بیماران، دغدغه دیگری نداشته باشند. افرادی که در کلینیک‌های بیمارستان‌های خصوصی چند صد میلیارد درآمد دارند و مبالغی خارج از تعرفه از بیماران دریافت می‌کنند نمی‌توانند دانشگاه‌های علوم پزشکی را اداره کنند و به پزشکان توصیه کنند که نباید در بیرون کار کنند. ما باید اول خودمان را اصلاح کنیم و در عمل نشان دهیم تا بتوانیم دیگران را در همین زمینه اقناع کنیم. اگر آمار فعالیت این افراد در زمان مدیریت بخش‌های خصوصی را با تعهداتی که در بخش‌های دولتی داشتند مقایسه کنیم مشخص می‌شود که چه عملکردی داشته و عملکرد آنها قابل قیاس نیست. افرادی که در بخش‌های خصوصی می‌توانند برای یک عمل جراحی ۲۰ تا ۳۰ میلیون دریافت کنند، نمی‌توانند در محدوده مالی مشخصی این کارها را انجام دهند؛ این افراد نمی‌توانند از محرومین دفاع کنند. مدیران باید به صورت تمام وقت در سیستم دولتی و دانشگاه‌ها یا بخش خصوصی فعالیت کنند، زمانی که من وزیر بودم اجازه فعالیت بیرون از سیستم دولتی را به مدیران دانشگاه‌ها ندادم اما از طرف دیگر مدیران و اعضای هیأت علمی را تأمین کردم.

✉ ایسکانیوز

سازوکارهایی برای جلوگیری از وقوع تعارض منافع در چین

افسانه شرکت (کارشناس پژوهشی مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه) - ۲۱ دی ۱۴۰۰
◀ تجارب جهانی مدیریت تعارض منافع

دولت چین قوانین هدفمندی را جهت تدوین اصول رفتاری مقامات دولتی تصویب کرده است. در سال ۲۰۰۵، اجرای برنامه‌ای برای ساخت و تکمیل یک سیستم مجازات و پیشگیری از فساد که بر سه محور آموزش، نهادینه‌سازی و نظارت استوار بود را آغاز کرد. این دولت قصد دارد تا سال ۲۰۱۰ چارچوب حقوقی بنیادینی برای پیشگیری و مجازات فساد ایجاد کند. چارچوب قانونی و مقرراتی چین شامل سه مؤلفه اصلی است: اصول و ضرورت‌های کلی، مقررات ویژه، مفاد و مقررات موجود در سایر قوانین. در ادامه مقاله این مؤلفه‌ها با جزئیات بیشتر توضیح داده می‌شود.

وجوه اساسی وضع قوانین و مقررات در رابطه با تعارض منافع: دولت چین چندین سیستم، سازوکار و مقررات را برای پیشگیری از تعارض منافع ایجاد کرده که ۴ حوزه اصلی را هدف قرار می‌دهند: اعمال قدرت، اظهارنامه‌داری و درآمد، ممنوعیت‌های مربوط به منافع، مزایا و ریخت‌وپاش‌های شخصی و محدودیت‌هایی راجع به اشتغال و وابستگی کارمندان دولت و بستگان آن‌ها. این مفاهیم با جزئیات بیشتر در ادامه توضیح داده خواهد شد.

سازوکارهای کنترل اعمال قدرت: این سازوکارها شامل مرکزگرایی دموکراتیک، سیستم گشت بازرسی، سیستم گفت‌و شنود، سیستم استعلام و پرس‌وجو، سیستم گزارش دهی در مورد انجام وظیفه و راست‌کرداری و شفافیت در امور دولتی است.

الزامات اظهار منافع و افشاگری: این الزامات کارمندان دولتی بالاتر از شهرستان را موظف می‌کند تا درآمدهای خود شامل دستمزد، پاداش، کمک‌هزینه، یارانه، درآمد حاصل از ارائه مشاوره، سخنرانی، نوشتن، ویرایش، نقاشی و نیز اطلاعاتی مربوط به وضعیت تأهل، ترتیبات زندگی همسر و فرزندان خود و نهایتاً هرگونه فعالیت یا منافع تجاری خارج از کشور را اعلام کنند.

محدودیت‌ها و مقررات مربوط به منافع، مزایا و ریخت‌وپاش‌های شهری: این محدودیت‌ها و مقررات به چهار دسته تقسیم می‌شوند: (۱) محدودیت‌هایی در رابطه با سوءاستفاده از قدرت و مزایای نابجا؛ (۲) محدودیت پذیرش هدایا و پول؛ (۳) وضع مقررات درباره مصارف مقامات رسمی؛ (۴) محدودیت در مورد دستاوردهای شخصی و هزینه ریخت‌وپاش‌ها.

مقررات مربوط به اشتغال / منصب دولتی و وابستگی‌های خانوادگی: این مقررات در چهار دسته تقسیم‌بندی می‌شوند: (۱) مشاغل پاره‌وقت و اشتغال پس از بازنشستگی؛ (۲) اشتغال و فعالیت‌های تجاری همسر و فرزندان؛ (۳) مقررات مربوط به اهمال کاری.

رویکرد عملی دولت چین برای مدیریت تعارض منافع استفاده از اقدامات بازدارنده و قهری به‌واسطه آموزش هدفمند، سیستم نظارت و بازرسی و اقدامات انضباطی شفاف را اتخاذ کرده است. آموزش، پرورش و آگاهی عمومی، دستگاه‌های نظارت و بازرسی و اقدامات انضباطی / سازوکار تنبیهی سه رکن این اقدامات هستند.

✉ مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

مجلس اجازه انتصابات دارای تعارض منافع در وزارت بهداشت را نمی‌دهد

زهرا شیخی (نماینده اصفهان) - ۲۱ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

در جلسه علنی ۲۱ دی، مسعود پزشکیان عضو کمیسیون بهداشت و درمان از وزیر بهداشت در خصوص علت عدم پایبندی به قانون برنامه ششم توسعه و پایبندی به برنامه‌های ارائه شده در زمان رای اعتماد در خصوص بکارگیری نیروی انسانی برای مدیریت دانشگاه‌های منتخب از وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سوالی را مطرح کرد و در نهایت بعد از شنیدن توضیحات وزیر به صورت مشروط قانع شد.

در پی طرح این سوال در مجلس، زهرا شیخی نماینده اصفهان در مطلبی در صفحه توئیتر خود نوشت: «پیام امروز مجلس برای وزیر محترم بهداشت ۲ نکته مهم داشت: ۱. مجلس قدردان زحمات صورت گرفته برای کروناست. ۲. برنامه‌های وزارت محدود به کرونا نیست و نمایندگان ملت به هیچ وجه اجازه تصمیمات غیر کارشناسانه، محفلی و انتصابات دارای تعارض منافع را نخواهند داد. بهتر است وزیر محترم این اخطار را جدی بگیرند.»

✉ خبرگزاری ایسنا

تهیه اساسنامه کانون سهامداران حقیقی بورس و مسئله تعارض منافع

مهدی رباطی (کارشناس ارشد بازار سرمایه) - ۲۱ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

از سال ۱۳۸۳، برخی از فعالان بازار سرمایه، تلاش‌هایی برای راه‌اندازی مرکزی که بتواند از حقوق سهامداران خرد حمایت کند، داشتند. پس از تصویب قانون جدید بازار اوراق بهادار در آبان سال ۸۴ و تغییر شکل بازار سرمایه، این نهاد شکل گرفت. در اردیبهشت سال ۸۵ کانون سهامداران حقیقی از سازمان بورس و اوراق بهادار درخواست تطبیق فعالیت کانون با قانون جدید را ارائه داد. اما پس از گذشت دو سال از این درخواست، سازمان بورس اعلام کرد این کانون مجاز به فعالیت نیست! با توجه به اصلاح قانون بازار اوراق بهادار، نکته‌ای وجود دارد که در صورت عدم رفع آن، هدف تشکیل این کانون کاملاً نقض شده و چه بسا به سود ذی‌نفع مقابل تمام شود. تهیه اساسنامه کانون سهامداران حقیقی بازار سرمایه توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و تصویب آن در شورای عالی بورس و اوراق بهادار از موجبات بروز تعارض منافع محسوب می‌شود؛ چراکه کانون سهامداران به عنوان یکی از مطالبه‌گران اصلی سازمان بورس و اوراق بهادار ظاهر خواهد شد؛ بنابراین از دو بعد تعارض منافع سازمانی و ساختاری دچار ایراد است.

از مهم‌ترین نکاتی که در بحث حقوق سهامداران حقیقی وجود دارد، این است که نمی‌توانند به صورت نظام‌مند، منافع حقوقی خود را پیگیری کنند. این منافع عبارتند از: بی‌انضباطی شرکت‌ها در پرداخت به موقع سود، توقف نمادها به دلیل تخلف ناشران در ارائه به موقع و صحت اطلاعات و در نتیجه زیر سوال رفتن اصل قانون نقدشوندگی، دستکاری قیمتی توسط سفته‌بازان و سودجویان و عدم توجه ناظران به شکایات سهامداران، قیمت‌گذاری دستوری در بورس کالا، بحث آموزش و موارد دیگری که بسیاری از سهامداران حقیقی با آن دست و پنجه نرم می‌کنند.

✉ روزنامه دنیای اقتصاد

پروتکل پایش و استانداردهای تعارض منافع؛ نیازی بالاتر از رفع تحریم

علی دهقان (روزنامه‌نگار) - ۲۲ دی ۱۴۰۰

◀ کلیات تعارض منافع

مساله تعارض منافع از چالش‌های اصلی اقتصاد کشور است که تقریباً همه از آن سخن می‌گویند و به آن می‌تازند اما همچنان وجود دارد و چه بسا هر روز گره کورتری را به نمایش می‌گذارد. بهترین مثال برای این پدیده نیز بازار دارو در ایران است. در یک نمای لانگ شات، جعبه دارو در کشور این‌گونه دیده می‌شود که در یک سوی آن مردم به عنوان واقعیتی محروم ایستاده‌اند و در سوی دیگر مدیران دولتی که گروهی از آنان مدیران بخش خصوصی نیز محسوب می‌شوند، قرار گرفته‌اند. یعنی افرادی که بخشی از روز را در حوزه روشمندی عمومی برای دارو تصمیم‌سازی می‌کنند و در بخش دیگری از روز به عنوان فعالان اقتصادی همان تصمیم‌ها را اجرا می‌کنند. در واقع در نیمه‌ای از زندگی نشسته‌اند و برای نیمه‌ای دیگر از زندگی تصمیم می‌گیرند. صبح می‌سازند تا غروب آن را با آسودگی و رفاه بیشتر مصرف کنند. این تراز، «عیب ساختاری» توسعه در ایران را نمایندگی می‌کند. گروهی از مدیران سامانه داروسازی کشور به نوعی تصمیم می‌گیرند تا وقتی در مقام شهروندان اقتصادی قرار گرفته‌اند سود مولد آنان تضمین شده باشد. در تفریح بودجه ۱۳۹۹ آمده است: «بررسی واردات ۳۱ قلم دارو حاکی از اختصاص ۲۳۵ میلیون و ۲۱۶ هزار و ۶۸۶ یورو مازاد بر قیمت واقعی داروها به ۱۲ شرکت واردکننده است». در مقابل این ارقام پیشین وزارت بهداشت اعلام می‌کند که ۶۱۲ هزار شهروند درست در همان مدت به دلیل پرداخت هزینه‌های درمان به زیر خط فقر پرتاب شده‌اند. این داده‌ها معرف وضعیت دو گروه مذکور در فضای سلامت محسوب می‌شوند. شهروندان در گیر و دار گرفتاری‌های سلامت و به خصوص مشکلات دارو جان می‌دهند اما از سوی دیگر مدیران دولتی - خصوصی در تعارض منافع به ارقام بزرگتر سود اندیشه می‌کنند.

اگر تحریم‌ها نبودند این تعارض منافع چه وضعیتی را نشان می‌داد یا اگر همین فردا تحریم‌ها برونند، می‌شود با وجود چنین تعارض منفعی به تغییر مکانیزم رشد در ایران دل بست؟ قطعاً باید در برداشت‌های اقتصادی سیاسی از شرایط موجود توسعه، عناصر دیگری را هم دخیل کرد تا جغرافیای بهتری از تحلیل‌ها شکل بگیرد. بدون داشتن یک جغرافیای کامل امکان بهینه‌سازی فرآیندهای جهش توسعه در آینده امکان‌پذیر نخواهد بود. رفتارشناسی مدیران و تصمیم‌سازان اقتصادی می‌تواند برای این منظور کمک بزرگی باشد. واقعیت این است که ما اگر تحریم‌ها را هم نداشته باشیم فشیلیزم فکری و رفتاری همچنان وجود خواهند داشت و اگر سهم ملت از چرخش مبادله ملی افزایش یابد، ربطی به نحوه حضور، فعالیت و کارکرد آنان ندارند. برای همین بهینه‌سازی بهره‌مندی، اگر پروتکلی به نام مرتفع‌سازی تحریم‌ها دارد، باید پروتکل پایش و استانداردهای تعارض منافع را نیز در اختیار داشته باشد. در غیر این صورت آسیب‌های اجتماعی ناشی از این تعارض‌ها به پایداری می‌رسند. رفع تحریم‌ها یک تحول بزرگ محسوب می‌شود اما فردای این تحول بزرگ، تعارض‌ها با ما چه خواهند کرد؟ پروتکل رفع تعارض‌ها یا تبدیل آنها به عناصری با بهره‌مندی عمومی، نیازی چه بسا بزرگتر از رفع تحریم‌ها باشد. این‌گونه نیست؟

تعارض منافع، ذوالفقارنسب را از فدراسیون یا پرسپولیس می‌گیرد

سایت فوتبالی - ۲۲ دی ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه ورزش

مشاور وزیر ورزش و جوانان، در عرض چند ساعت، دو پست جدید گرفت. بیژن ذوالفقارنسب که پیش از این در مصاحبه‌هایش عنوان کرده بود علاقه‌ای به حضور در تیم مدیریتی پرسپولیس ندارد، امروز نه تنها توسط اعضای هیات رئیسه فدراسیون فوتبال به عنوان رئیس کمیته فنی و توسعه این مجموعه انتخاب شد بلکه نام او به عنوان یکی از اعضای تیم جدید مدیریتی باشگاه پرسپولیس هم دیده می‌شود و قرار است او به عنوان رئیس هیات مدیره، در باشگاه پرسپولیس، مشغول به کار شود. به نظر می‌رسد او امکان حضور همزمان در فدراسیون فوتبال و باشگاه پرسپولیس را نخواهد داشت چرا که طبق اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، فعالیت همزمان این چهره ورزشی در هیات مدیره پرسپولیس و کمیته مهمی مثل کمیته فنی و توسعه فدراسیون فوتبال که در پیشبرد برنامه‌های فنی مهم ترین فدراسیون کشور نقش راهبردی دارد، یکی از مصادیق تعارض منافع است و کسی که در باشگاهی پست داشته باشد نمی‌تواند در فدراسیون فوتبال پست و سمت بگیرد. به این ترتیب ذوالفقارنسب بین باشگاه پرسپولیس و کمیته فنی توسعه، باید یکی را انتخاب کند. البته پست‌های مشاور وزیر ورزش و ریاست کانون مربیان هیچ تعارضی با هم ندارند. [سایت فوتبالی](#)

تعارض منافع، معضل سازمان نظام مهندسی ساختمان

سازمان نظام مهندسی ساختمان مرکزی - ۲۲ دی ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

علیرضا حبیبی، رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان مرکزی در نشست با رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور گفت: بخشنامه تعارض منافع سازمان نظام مهندسی ساختمان به صورت ویژه مد نظر قرار گیرد، زیرا موضوع تعارض منافع، سازمان‌های نظام مهندسی را با چالش‌های جدی مواجه کرده است. مصطفوی، عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان مرکزی نیز عنوان کرد: در حال حاضر تنها مشکل موجود در سازمان مربوط به تعارض منافع است که این امر میتواند آسیب جدی به سازمان وارد کند و نیاز است تدابیر ویژه‌ای در این راستا اندیشیده شود. مجید ثاقبی، رییس سابق سازمان نظام مهندسی ساختمان استان مرکزی، نیز در این نشست پیش نویس جدید قانون نظام مهندسی و تعارض منافع را از مهم ترین مشکلات این حوزه عنوان کرد و گفت: قانون جدید نظام مهندسی بدون لحاظ کردن نظرات و اقدامات کارشناسی در کمیسیون‌های مجلس در حال بررسی است که امید است این مهم پیگیری و راهکارهای ویژه‌ای برای رفع این مشکل ارائه شود. شما نماینده ۶۰۰ هزار مهندس در سطح کشور هستید که انتظار می‌رود نخست بحث تعارض منافع و سپس اصلاح پیش نویس قانون جدید نظام مهندسی را با جدیت و همکاری استان‌ها از مراجع ذی صلاح مورد پیگیری قرار دهید.

[خبرگزاری ایسنا](#)

تعارض منافع مانع کیفیت خودروها شده است

مهدی اسلام‌پناه (رئیس سازمان ملی استاندارد ایران) - ۲۳ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در صنعت خودرو

در قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، سازمان ملی استاندارد ایران سازمانی حاکمیتی و مرجع نظارتی در جهت اطمینان بخشی به تولید کالا، واردات و صادرات می‌باشد. موضوع طرح تحول کیفیت و زنجیره تامین صنعت در حوزه خودرو ساز و قطعه‌ساز حوزه گسترده‌ای است که ضمانت اجرای تعهدات را مدیران عالی این طرح‌های زنجیره‌ای دارند، اما متأسفانه در تعارض منافع جدی هم قرار دارند و این تعارض منافع تقریباً موجب بهبود نیافتن کیفیت خودروها شده است.

خودروها در چند سال گذشته از لحاظ کیفی ریزش داشتند به خصوص در هشت سال اخیر محصول کیفی خوبی که در ارزیابی کیفیت خودرو بتواند نظر مردم را جلب کند، تولید نشده است.

📞 خبرگزاری صدا و سیما

خصوصی‌سازی شرکت‌های خودروسازی داخلی در مسیر تعارض منافع

سعید مدنی (مدیرعامل سابق سایپا) - ۲۴ دی ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در صنعت خودرو

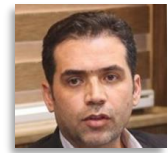
مدیران شرکت‌های زیرمجموعه ایران خودرو و سایپا توسط مدیرعامل شرکت اصلی مشخص می‌شوند و از طرفی هم مدیران شرکت‌های زیرمجموعه آن‌ها توسط هیئت مدیره شرکت اصلی مشخص می‌شوند و این یعنی قانون تعارض منافع دقیق اجرا نمی‌شود. با این ساختار مالکیت، همیشه شبح اعمال قدرت دولت در آن وجود دارد.

قبل از واگذاری باقی‌مانده سهام دولت در این شرکت‌ها، باید اصلاح ساختار سهام‌داری در دستور کار باشد یعنی سهام خریداری شده توسط شرکت‌های زیرمجموعه سایپا و ایران خودرو، در شرکت مادر تجمیع و واگذار شود. بعد از آن می‌توان فرآیند خصوصی‌سازی و واگذاری باقی‌مانده سهام را انجام داد. شرکت سایپا به کارکنان خود تسهیلات پرداخت کرده تا از طریق شرکت سرمایه‌گذاری کارکنان، سهام شرکت مادر را خریداری کنند. یعنی کارکنان سایپا سهام‌دار شرکت اصلی شوند؛ این موضوع اگر ادامه پیدا می‌کرد، ایرادی نداشت؛ زیرا سهام‌داران کارکنان سایپا بودند. اما وقتی شرکت‌های زیرمجموعه‌ای که مدیریت آن را سایپا تعیین می‌کند و آن‌ها نیز در انتخاب مدیریت سایپا دخیل هستند، سهام شرکت اصلی را خریداری کرده‌اند، ساختار سهام‌داری سایپا دچار اشکال شده و باید اصلاح شود. فرقی نمی‌کند سهم دولت در سایپا و ایران خودرو چقدر باشد، چون این شرکت‌ها نقش اساسی در اقتصاد و حتی اجتماع دارند و همچنین اثرگذار بر شاخص‌های رفاهی و تولید ناخالص کشور هستند، به عنوان ابزار اعمال قدرت دولت به کار گرفته می‌شوند.

📞 خبرگزاری پانا

تعارض منافع وزارت نفت سامان دهی LPG

علی محمودیان (رئیس اتحادیه سراسری سوخت‌های جایگزین کشور) - ۲۵ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه انرژی

در حال حاضر ۷۰ درصد از گازمایع توزیعی در داخل کشور با قیمت پایین در خودروها مصرف می‌شود که این قیمت پایین، باعث ایجاد بی‌نظمی در سبد سوخت کشور شده است. بنابر آمار غیررسمی هم‌اکنون حدود ۷۰۰ هزار تا یک میلیون خودروی LPG سوز در کشور وجود دارد که صاحبان این خودروها از اقشار ضعیف جامعه‌اند که بعد از گران شدن بنزین، از LPG استفاده می‌کنند. چرا وزارت نفت حاضر به عرضه رسمی و البته هوشمندانه LPG در سبد سوخت نیست؟ زیرا در این حوزه تعارض منافع دارد. به بیان دیگر سهم وزارت نفت از درآمدهای صادرات LPG، حدود ۱۰۰ درصد است، اما سهم این وزارتخانه از درآمد صادراتی بنزین و گازوئیل ۱۴/۵ درصد است. در نتیجه این وزارتخانه علاقه ندارد که LPG را در داخل کشور به صورت رسمی و استاندارد عرضه کند و بنزین و گازوئیل معادل را با قیمت صادراتی بالاتر بفروشد. باید با از بین بردن این تعارض منافع، وزارت نفت را به سمت افزودن رسمی و استاندارد LPG به سبد سوخت هدایت کرد. اتحادیه سراسری سوخت‌های جایگزین ۴ سال است که پیاپی به وزارت نفت نامه می‌زند که درباره توزیع LPG تصمیم‌گیری کند و این موضوع را ساماندهی کند، اما وزارت نفت قبل به این موضوع توجه نمی‌کرد تا اینکه در سال گذشته مجلس شورای اسلامی به درستی یک گام رو به جلو برای ساماندهی سوخت LPG در کشور برداشت.

✉ خبرگزاری فارس

توجه ویژه به تعارض منافع در کمیته انتصابات وزارت آموزش و پرورش

احمد محمودزاده (رئیس سازمان مدارس غیردولتی وزارت آموزش و پرورش) - ۲۲ دی ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه آموزش و پرورش

در کمیته انتصابات وزارت آموزش و پرورش قرار بر این است به موضوع تعارض منافع توجه شود و افرادی که مدرسه غیردولتی دارند در مجموعه انتخاب‌ها قرار نگیرند و تا جایی که اطلاع دارم این کار انجام شده است. به عنوان مثال در انتخاب بنده به عنوان معاون وزیر و رئیس سازمان مدارس غیردولتی تأکید داشتند که مدرسه نداشته باشم، بنده و بستگان درجه یک مدرسه غیردولتی یا مرکز آموزش از راه دور نداریم. البته قانون تعارض منافع هنوز مصوب نشده است و براساس بخشنامه وزیر قبلی آموزش و پرورش (محسن حاجی‌میرزایی)، موضوع تعارض منافع برای اعضای شورای سیاست‌گذاری و نظارت مرکزی بر مدارس غیردولتی اعمال می‌شود. در کمیسیون آموزش، بندهایی به قانون تأسیس و راه‌اندازی مدارس غیردولتی اضافه شده است، بر این اساس افرادی که جزو مقامات کشور هستند مانند وزرا، رؤسای قوا و در مجموع مسئولان و مقامات خارج از آموزش و پرورش نباید مدرسه‌داری کنند، اگر این قانون در مجلس مصوب شود، مدیریت تعارض منافع را توسعه خواهیم داد. هم‌اکنون تعارض منافع در آموزش و پرورش صرفاً مشمول اعضای شورای سیاست‌گذاری و نظارت مرکزی بر مدارس غیردولتی می‌شود. اگر قانون تعارض منافع، مصوب و اجرایی شود، مسئولان در تصویب قوانین منافع شخصی خود را لحاظ نخواهند کرد.

✉ خبرگزاری تسنیم

مدیران سینمایی و تعارض منافع

پایگاه سینمامثبت - ۲۰ دی ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه فرهنگ و رسانه

برنامه صبحگاهی شبکه پنج سیما میزبان یزدان عشیری مدیر روابط عمومی سازمان سینمایی بود تا توضیحاتی درباره جشنواره فیلم فجر ارائه کند. حالا میزبان چه کسی بود؟ مدیر روابط عمومی بنیاد سینمایی فارابی که علاوه بر حضور در این مسوولیت حقوقی، کار اجرای آیتم در بخش صبحگاهی شبکه پنج را نیز به عهده دارد و پیشتر در سازمان اوج مسوولیتی در بخش اطلاع رسانی داشته و همچنان نسبت به این سازمان سمپاتی دارد. به همین دلیل بخش مهمی از برنامه هم در صحبت‌های این میزبان - کارشناس و هم در صحبت‌های مجری برنامه که احتمالاً طی همکاری و هماهنگی با کارشناس رخ داده به عدم حضور این فیلم در جشنواره و طرح ادعاهای مسوولان این سازمان و نکاتی از این دست اختصاص می‌یابد حال آنکه این فیلم یکی از هفتاد فیلم راه نیافته به بخش مسابقه جشنواره فیلم فجر بوده و عدالت ایجاب می‌کند به جای طرح موضوعی و موردی، موضوع به شکل کلی بررسی شود که چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد و برنامه صبحگاهی فوق به یک رپرتاژ برای سازمان اوج و فیلم رد شده‌اش تبدیل می‌شود.

سینمامثبت

محتوای چند رسانه‌ای تعارض منافع

در هفته گذشته، یک کلیپ مرتبط با تعارض منافع به شرح زیر در فضای مجازی منتشر شد:

- [تعارض منافع در سازمان تأمین اجتماعی](#) / سایت مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه / ۲۱ دی ۱۴۰۰

تا حالا خدایی نکرده مسیرون به سازمان تأمین اجتماعی خورده؟ میدونید آگه به عنوان کارفرما یا مالک کارگاه به مبلغ مفاصاحساب و یا جریمه بیمه تعیین شده توسط بازرس سازمان تأمین اجتماعی برای کارگاهتون اعتراض داشته باشید، باید شکایتتون رو به «هیئت بدوی تشخیص مطالبات» اعلام کنید؟ هیئت بدوی از نماینده وزارت کار، نماینده شورای عالی تأمین اجتماعی، نماینده کارگران و نماینده کارفرما از طرف اتاق بازرگانی تشکیل شده. اما در این هیئت، رئیس شعبه تأمین اجتماعی‌ای که پرونده بیمه تون اونجاست و رئیس اداره کل درآمد شعبه به عنوان نمایندگان وزارت کار و شورای عالی حضور دارند؛ نماینده کارگران هم توسط وزیر کار انتخاب میشه. یعنی ۳ عضو از ۴ عضو این هیئت‌ها مرتبط با سازمان تأمین اجتماعی هستند. اونا دقیقاً همون افرادی هستند که میزان حق بیمه یا جریمه رو تعیین و به کارفرما اعلام کردن. حالا خودشون باید به شکایت علیه خودشون رسیدگی کنند. به نظرتون چاقو دسته خودشو میبره؟ نکته جالب آینه که چون اعضای این هیئت‌ها که خودشون کارشناسان سازمان هستند و در تعیین میزان مفاصاحساب یا جریمه بیمه نقش دارن بابت شرکت در این جلسات، حق جلسه میگیرن، تمایل دارن تا کارفرما ازشون شکایت کنه... بقیه داستان با شما...

تحلیل فضای مجازی: پیگیری مجلس در مورد تعارض منافع در وزارت بهداشت آیا بدون شفافیت امکان مدیریت تعارض منافع وجود دارد؟

محمد عادل

مهم‌ترین خبر در هفته گذشته را می‌توان مربوط به حضور وزیر بهداشت در کمیسیون بهداشت مجلس و پاسخ به سؤالات نمایندگان پیرامون انتصابات انجام‌شده در این وزارتخانه و تعارضات پیش‌آمده دانست. درحالی‌که تعدادی از کاربران به تعارضات وزیر فعلی اشاره داشتند، برخی دیگر از کاربران نیز به تبعات تعارض منافع در زمان وزیر اسبق بهداشت اشاره کرده بودند. شاید هم‌زمانی این دو واقعه بتواند برای کسانی که تعارض منافع را موضوعی جدی نمی‌دانند، روشن‌گر باشد که چرا باید از چنین موقعیت‌هایی جلوگیری کرد. تناقضات در برنامه‌های مالیاتی دولت و مجلس نیز از جمله موضوعاتی بوده است که کاربران به ردپای تعارض منافع در آن اشاره داشته‌اند.

تعارض منافع **درب گردان** اشاره به موقعیتی دارد که در آن افراد بین بخش دولتی و بخش خصوصی جابه‌جا شده و در نتیجه می‌توانند از اطلاعات و روابط خود استفاده کرده و در شرکت‌های خصوصی خود کسب منفعت کنند. یکی از نهادهای کشور که این موقعیت به‌وضوح در آن مشاهده می‌شود، وزارت بهداشت است چراکه در بیشتر دولت‌ها همواره وزیر از میان پزشکان انتخاب شده است و در این بین برخی از آن‌ها مالکیت یا سهام مراکز درمانی خصوصی را داشته‌اند. به‌غیر از این در مواقع دیگر نیز همواره این شائبه وجود داشته است که وزیر پزشک منافع پزشکان را همواره در اولویت قرار داده است.

احتمال استیضاح به دلیل تعارض منافع

در هفته‌های گذشته برخی خبرگزاری‌ها اعلام کردند که تعدادی از نمایندگان مجلس در تلاش برای جمع‌آوری امضا جهت **استیضاح بهرام عین‌اللهی**، وزیر بهداشت هستند. در یکشنبه این هفته نیز **زهرا شیخی**، سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس از حضور و پاسخگویی عین‌اللهی در این کمیسیون خبر داد. از جمله مواردی که نمایندگان وی را در این جلسه مورد سؤال قرار داده بودند بحث برخی انتصابات شائبه‌دار و امکان بروز **تعارض منافع** بود. عین‌اللهی نیز در پاسخ به این مورد به بخشی از ماده ۷۴ قانون برنامه ششم توسعه اشاره کرد و گفت: «من این بند را در انتخاب همکارانم نقض کردم و حرف خودم را زیر پا گذاشتم، چراکه در خصوص انتصابات در برخی دانشگاه‌ها، برای انتخاب افراد با محدودیت‌هایی مواجهیم و امکان اجرای قانون به دلیل عدم پیش‌بینی بار مالی فراهم نیست، از سوی دیگر نمی‌توانم امور دانشگاه‌های تأثیرگذار را به افرادی واگذار کنم که توانایی، تخصص و تجربه کافی و همراهی با برنامه‌های دولت برای اداره چنین مؤسساتی نداشته باشند، لذا آنچه در اداره این دانشگاه‌ها اهمیت دارد، رجحان و غلبه منافع دولت بر منافع خصوصی است.»

همین سخنان واکنش‌هایی را در میان کاربران به وجود آورد. یکی از کاربران به نکته اشاره داشت که وی نه تنها تعارض منافع را در انتصابات انجام‌شده منکر نمی‌شود بلکه علناً از وجود منافع شخصی در این بین می‌گوید:

«وزیر البته در خلال حرفشان، تلویحاً اعتراف می‌کنند که این افراد از سمت جدیدشان منافع خصوصی هم می‌برند، اما منافع دولتی غلبه دارد!».

هرچند کاربران چندان امیدی به اینکه مجلس به‌طور مؤثر با این مسئله برخورد کند، نداشتند چنانچه یکی از آن‌ها می‌نویسد:

«اومدم بگم خسته نباشید، موندم دقیقاً به کی بگم؟ نماینده‌های مجلس یا وزیر؟ روز اولی که ایشان برخلاف همین مسئله تعارض منافع، از مجلس رأی اعتماد گرفت، این روزهای فعلی‌شان، کاملاً قابل پیش‌بینی بود!».

اما از سوی دیگر [محمد باقر قالیباف](#)، رئیس مجلس در نشست علنی در جریان بررسی سؤال از وزیر بهداشت در واکنش به اظهارات نماینده تبریز که به تعارض منافع در وزارت بهداشت اشاره کرده بود، از عین‌اللهی دفاع کرده و گفت: «با اینکه من ندیدم حضرت عالی کار شخصی در این زمینه انجام دهید، اما واقعیت موضوع تضاد منافع یک سنت غلط در وزارت بهداشت است که مشکلاتی را ایجاد کرده است و باید به این موضوع توجه شود».

پیامد تعارض منافع وزیر برای توریسم درمانی

یکی از خبرهای هفته گذشته در فضای مجازی که واکنش تعدادی از کاربران را در پی داشت، در مورد [تاسیس یک مرکز پزشکی در عمان](#) توسط سید حسن قاضی‌زاده هاشمی، وزیر بهداشت اسبق بود. کاربران که پیش از این بارها به وزارت یک پزشک در وزارت بهداشت انتقاد داشته و آن را تعارض منافع می‌دانستند، حال این اقدام وی را نیز یکی از تبعات چنین موقعیت‌های تعارض آمیزی می‌دانند که به‌طور علنی بروز پیدا کرده است. هرچند مشخص نیست که آیا تأسیس چنین مرکزی نتیجه سیاستی بوده است که وی در زمان وزارت در پی گرفته است یا خیر اما کاربران چنین استناد کرده بودند. یکی از آن‌ها در مورد پیامد این اقدام برای موضوع توریسم درمانی می‌نویسد:

«حذف منافع توریسم درمانی کشور توسط وزیر بهداشت اسبق. ضررهای نظام سلامت از تعارض منافع یعنی اینکه بزرگ‌ترین سهامدار بخش خصوصی درمان در رأس تولید نظام سلامت قرار بگیرد. هم آقای روحانی به‌عنوان رئیس‌جمهور و هم مجلس در این ماجرا مقصرند».

آیا سیاست‌های مالیاتی گرفتار تعارض منافع است؟

یکی از برنامه‌های دولت برای سال آینده افزایش مالیات و سختگیری بیشتر در این حوزه است. از این رو [دولت](#) در لایحه بودجه سال آینده تمامی مالکان حقیقی و حقوقی باغ ویلاها و واحدهای مسکونی گران که ارزش ملک آن‌ها ۱۰ میلیارد تومان و بالاتر است را مکلف کرده است که تا پیش از پایان بهمن ۱۴۰۱ مالیات سالانه مربوطه را پرداخت کنند. از سوی دیگر [مجلس](#) نیز با طرحی که چند ماه پیش ارائه داد در پی آن است که به‌جز مالیات بر عایدی سرمایه از صاحبان

خودروهای لوکس که ارزش آن‌ها بیش از یک میلیارد تومان است، مالیات اخذ کند. همین موضوع نیز تبدیل به بحثی میان کاربران شد که از تضادی در این بین سخن می‌گفتند. سؤالی که این کاربران در این مورد داشتند این بود که چرا با بالا رفتن قیمت خودرو که سبب شده است حتی بی‌کیفیت‌ترین خودروهای داخلی نیز بسیار گران شوند، قرار است چنین مالیاتی اخذ شود اما برای املاک کف ده میلیارد تومانی مشخص شده است. کاربران در این مورد به این موضوع اشاره می‌کنند که احتمالاً برخی نهادها و افراد در حوزه سیاست‌گذاری در بخش مسکن فعال هستند و تعارض منافع آن‌ها باعث شده است که چنین برنامه‌ای در پیش گرفته شود:

«دولت با ممنوعیت واردات و تنزل ارزش پول، باعث افزایش ده برابری ارزش اسمی ماشین خارجی و به تبع آن با تقویت انحصار باعث گرانی چند برابری خودروهای داخلی شده و به راحتی ارزش مجموع خودروهای خانوار را به بیش از یک میلیارد تومان رسانده است. حالا به اسم خودروی لوکس مالیات می‌گیرد. مشکل من با ماشین نیست. مشکل با رویه عجیبی است که خودرو را مجموع حساب می‌کند و خانه را تکی. اگر مالیات بر ثروت است چرا همه ثروت افراد را یکپارچه نمی‌بینند؟ احتمالاً چون پای تعارض منافع اصحاب قدرت در میان است. به همین سادگی!»

«احتمالاً اغلب سرمایه‌های صاحبان قدرت در اموال غیرمنقول است که چنین روش‌های جانب‌دارانه به نفع اموال غیرمنقول اتخاذ شده. مالیات خانه ۱۵ میلیاردی با مجموع خودروی ۱/۵ میلیاردی یکسان است؛ اما خانه ۹/۹ میلیاردی مالیاتی ندارد.»

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۷۹

شماره هفتاد و نهم - ۱۹ تا ۲۵ دی ۱۴۰۰

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۳۳۱۴۴۱۸۲۲

